

Sprejemajo se v to šolo pred vsem Štajarci, kateri so sedemnajsto leto in ljudsko šolo dovršili. Kdor je spodnjo gimnazijo, nižo realko, mestjansko ali kmetijsko šolo dobro dognal, ali pri posebni skušnji dokaže, da ima dovolj pričetnih znanosti, more takoj v drugi tečaj stopiti. Učenci tega zavoda imajo ali štipendije ali pa ob svojem živé. Štipendisti dobivajo v zavodu stanovašče, obleko in živež. Učenci, ki ob svojem živé, morejo le, kolikor še bo prostora ostalo, v zavod se sprejeti in plačajo za preskrbovanje 200 gld., toda za obleko sami skrbé. Ti kakor tudi vsi drugi zunaj zavoda bivajoči učenci plačajo vsakega pol leta naprej 24 gold. učnine; oproščenje more le deželni odbor dovoliti. Deželni odbor sprejema one, katerim se štipendije podelijo, pa tudi one, za ktere okrajni zastopi, društva ali zasebniki brezplačna mesta ustanovijo, za ktera imajo pravico, prosilce deželnemu odboru predstavljati (prezentirati). —

Dobro bo — po pravici pravi „Slov. Gosp.“ — nekoliko počakati, da vidimo sad te šole in zlasti, kakošen da bode poduk? Čudno je, da naučni načrt čisto molčí o slovenskem jeziku! To je, kar nam dvome vzbuja, ali bo ta naprava za nas Slovence res koristna? Tudi učnina letnih 48 gold. je vse previsoka! Kdo bo zmagal stroške, ki znašajo na leto blizo 300 gold.! Če se je hotelo posebno na manjše posestnike gledati, morala bi tudi vsaj učnina veliko ceneja biti. — Kakor pa zdaj stvar stoji, morejo le — premožni Nemci svoje sinove v to šolo poslati“. — Tedaj spet le šola „ad majorem Germaniae gloriam“! Potlej pa pravite: „Slovenec je neumen; ne zna napredka“. Gotovo je slovenski Štajarec bistrejše glave nego nemški, česar se vsak lahko prepriča, kdor se čez Mürzthal na kolah pelje čez Semering na Dunaj; al če Slovencu zapirate šole, kako neki more svoj talent rabiti za napredek?

Na koliko dobri stojijo zakupniki (najemniki) občinskega lova za poškodbe po divjačini.

Grof Alfred Ch. je na dražbi dne 26. junija 1869. leta od c. kr. okrajnega poglavarja v St. V. v zakup (najem, štant) vzel lovsko pravico E.-ske občine za ponujeno zakupnino. V §. 10. zakupne pogodbe se je grof zavezal, neposrednje dober stati za vsako škodo, katero stori divjina brez izjeme plemena poljskim pridelkom in sadnemu drevju zemljiških posestnikov in škodo v dveh dneh pozvedeti.

Med tem, ko je bila lovska pravica v zakup vzeta, so trije zemljiški posestniki Anton H., Janez W. in Neža N. iz St. Ožbalta po zajcih veliko škodo na svojih sadnih drevesih trpeli. Ker se je grofovsko oskrbnništvo v E. vstavljalo, zahtevano škodo povrniti, so se zemljiški posestniki obrnili do c. kr. okrajnega glavarja v St. V., kateri je škodo po komisiji pozvedeti dal in na podlagi pozvedka te reči z odločbo dne 1. julija 1871., nanašaje se na ministerski ukaz dne 14. julija 1859. (drž. zak. št. 128) spoznal. Alfred grof Ch. kot lovski zakupnik je dolžen, Antonu H. škodo od 104 gold., Janezu W. škodo od 50 gold., in Neži N. škodo od 56 gold. 50 kr. storjeno na njihovih sadnih drevesih povrniti in komisijske stroške v znesku 12 gld. 30 kr. a. v. plačati. Ta odločba opira se na sledeče razloge: Lovska postava od 1786. leta (§§. 2 in 15) priznava zemljiškemu posestniku povračilo po divjini storjene škode; omenjeni trije posestniki imajo tedaj pravico do povračila škode vsled komisijskega zapisnika pozvedene, in Alfred grof Ch. je tem bolj vezan jo plačati, ker je to zavezo v dotični zakupni pogodbi vrh tega še naravnost prevzel.

Na pritožbo grofa Alfreda Ch. pa je deželna vlada v K. z ukazom dne 3. avgusta 1871. l. odločbo c. k. okrajnega glavarja iz sledečih razlogov zavrgla: Po §. 11 lovske postave 1849. leta imajo posamesni zemljiški posestniki svojo pravico do povračila po divjini storjene škode vtrjevati le zoper posamne in skupne osebe po navedeni postavi za lovstvo poklicane. Oblast loviti in streljati imajo pa razun slučajev v §§. 4 in 5 navedenih, po §. 6 le občine (soseske). Da občine imajo ali po zakupniku ali po izvedencih (§. 7) loviti in streljati, ne prenareja vodila, da imajo občine kot take oblast loviti in streljati, in pogodbe med občinami in zakupniki sklenjene nimajo nobene moči na razmere med občinami in zemljiškimi posestniki. Pravni nasledki iz zakupne pogodbe izvirajoči imajo le za občine in zakupnike vezavno moč, in sicer takošno, da občine, ktere po postavi posamesnim zemljiškim posestnikom za škodo po divjini storjeno neposrednje dobro stojé, smejo odškodovanje tirjati od zakupnikov po njih postavljenih. O tej odškodbi mora pa civilni sodnik odločevati, ker politični oblastniji gre po ministerskem ukazu dne 14. julija 1859. leta le odločevati o povračilih po divjini storjene škode zemljiških posestnikov zoper osebe, ki imajo oblast do lovsstva in med zakupnikom od njih postavljenim. Toraj ni pritožnik za škodo, storjeno Antonu H. in tovaršem, ampak občina v St. Ožbaltu zavezana; občini St. O. se vendar pridržuje pravica, odškodovanja iskati pri Alfredu grofu Ch. po redni pravni poti.

S to odločbo vendar niso zadovoljni bili niti oni trije zemljiški posestniki, niti C.-ska občina, čije je lov, temuč so zoper to podali pritožbo na ministerstvo. V pritožbi so sosebno spodbijali deželno-vladino tolmačenje §§. 6, 7 in 11 lovske postave 1849. leta. Da imajo pravico od zakupnika odškodovanje tirjati, nedvomno izhaja iz ministerskega ukaza 1852. leta, ker po §§. 1. in 10. se lovska pravica občinam odkazana ne sme drugače izvrševati, kot po zakupu, in po §. 3. navedenega ukaza je občina kot taka popolnoma izločena iz zakupa. Izrek deželne vlade, da zakupna pogodba nima nobene moči na zveze med občino in zemljiškimi posestniki, se razjasni le s tem, da je bil §. 10. zakupne pogodbe popolnoma prezrt: pravnoveljavna pogodba je po določbi deželne vlade popolnoma ovržena, pogodba, ki se v nobenem oziru nad postavo ne spotika. Napotenje na pravno pot podira popolnoma ukaz dne 14. julija 1859., kateri odločbo o vseh pravicah do povračila po divjini storjene škode izklevnično političnim oblastnijam odkazuje.

Ministerstvo je z odločbo dne 16. septembra 1871. leta pritožbo vslišalo in odločbo c. kr. okrajnega glavarja potrdilo, ko je odločbo deželne vlade ovrгло, njene razloge kot nevtrjene zavrniši, „ker na podlagi §. 11 lovske postave dne 7. marca leta 1869. v zvezi z ukazom dne 7. grudna 1852. leta imajo posamesni zemljiški posestniki svojo pravico do povračila po divjini storjene škode iskati zoper zakupnike lova kot osebe, ki imajo zasebno pravico do lova“.

„Pravnik slov.“

Politične pridige.

Spisuje Fr. Jaroslav.

„Delajte za narod slovenski, dokler ga kaj imate; kajti utegne se zgoditi, da ga bode iskali, pa ga ne bode več“.

Vsak človek ima svoje muhe; to nam spričuje naš Valentin Vodnik, ki piše, da „muhe so gnale ga v samostan“. Tudi jez imam svoje muhe, ki so izrojile